

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 420/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F, s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 56/2012 z 21. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa

a advokáta JUDr. B. F., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 56/2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v postavení žalobcu v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 S 175/2012, predmetom ktorého je *„preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, ktorým ako odvolací orgán rozhodoval o odvolaní voči zamietnutiu žiadosti o poskytnutie informácií zákonným spôsobom, najmä aby povinná osoba poskytla žalobcovi požadovanú informáciu evidenčného charakteru ktorou disponuje navrhnutým spôsobom (elektronicky)“*. Sťažovateľka v predmetnej žalobe označila za žalovaného krajský súd, ktorý by mal pri rozhodovaní preskúmať zákonnosť vlastného rozhodnutia. Sťažovateľka preto *„v úvode svojej žaloby sformuloval(a) upovedomenie o vyššie uvedeních skutočnostiach a očakával(a), že dôjde k vylúčeniu súdu, ktorý mu (jej) škodu spôsobil, s prejednávania a rozhodovania veci a spor bude prikázaný na rozhodnutie inému vecne príslušnému krajskému súdu“*.

Na základe *„upovedomenia o vyššie uvedeních skutočnostiach“* obsiahnutého v úvodnej časti žaloby krajský súd uznesením sp. zn. 1 S 175/2012 z 18. októbra 2012 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“). Proti označenému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým uznesením najvyšší súd porušil ňou označené práva tým, že

„a) rozhodol nad rámec zverenej právomoci;

- b) rozhodol bez návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný;*
- c) svoje rozhodnutie oprel o neexistujúce právne skutočnosti;*
- d) svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybnjej aplikácie a interpretácie práva;...“.*

Podľa sťažovateľky najvyšší súd napadnuté uznesenie založil na nesprávnom právnom posúdení jej „*upovedomenia o vyššie označených skutočnostiach*“ ako námietky zaujatosti, hoci toto podanie „*nebolo dostatočne určité*“, pričom zároveň ani nespĺňalo náležitosti námietky zaujatosti podľa § 15a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Napriek uvedenému krajský súd a následne aj najvyšší súd prejav vôle sťažovateľky obsiahnutý v podanom upovedomení vyhodnotili ako námietku zaujatosti.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež poukazuje na iné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý v skutkovo a právne porovnateľných veciach rozhodol o zrušení uznesenia súdu prvého stupňa o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením, zrušil napadnuté uznesenie, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou,

porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd napadnutým uznesením, ktorým potvrdil uznesenie krajského súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok z dôvodu podania námietky zaujatosti, porušil ňou označené práva, pretože, ako vyplýva z jej písomného podania, ako aj z odvolania proti uzneseniu krajského súdu, v konaní pred krajským súdom sťažovateľka námietku zaujatosti nevzniesla.

Krajský súd uznesením sp. zn. 1 S 175/2012 z 18. októbra 2012 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti v sume 66 € podľa položky č. 17 písm. a) „sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.“. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom poukázala na to, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a že námietku zaujatosti nevzniesla, pričom okrem iného uviedla: *„... žalobca nemal v úmysle vzniesť a ani nevzniesol námietku zaujatosti, čo na výzvu súdu výslovne uviedol a ozrejmil. Keďže žalobca námietku zaujatosti nevzniesol, nie je možné od neho požadovať úhradu súdneho poplatku za poplatkový úkon, ktorý neuskutočnil...“* Na základe uvedeného sa sťažovateľka v odvolaní domáhala, aby najvyšší súd odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu *„zrušil bez náhrady“*.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) uvádza, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie

rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že uvedený článok ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Sťažovateľka svoju sťažnosť založila v podstatnom najmä na skutočnosti, že krajský súd a najvyšší súd nesprávne posúdili jej upovedomenie o skutočnostiach týkajúcich sa krajského súdu, ktorý má v jej právnej veci rozhodovať a súčasne je orgánom, proti ktorému žaloba smeruje (žalovaným), pričom jej upovedomenie nemožno posúdiť

ako námietku zaujatosti pre nesplnenie náležitostí vyplývajúcich z § 15a Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu...

Podľa § 15a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Podľa § 15a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

«Najvyšší súd napriek tvrdeniu žalobcu, že nejde o námietku zaujatosti, posúdil jeho vyjadrenia v žalobe týkajúce sa nutnosti vylúčiť sudcov krajského súdu z rozhodovania vo veci, ako aj v odpovedi na výzvu z 18. septembra 2012, podľa obsahu (§ 41 ods. 2 OSP), ako námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu, nakoľko tieto obsahovali všetky náležitosti, ktoré zákon pre námietku zaujatosti vznesenú účastníkom konania v § 15a ods. 3 predpisuje a iný postup podľa názoru odvolacieho súdu ani neprichádza do úvahy vzhľadom na príslušné ustanovenia OSP.

Vyššie uvedené ustanovenia § 12 až § 16 OSP obsahujú pravidlá, ktoré sa aplikujú v prípade, keď je potrebné zabezpečiť dodržanie zásady neustrannosti konajúceho sudcu. V princípe sú tu upravené dva postupy; v § 15 ako má postupovať sudca, ktorý sa dozvie

o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený a v § 15a ako môže postupovať účastník konania, ktorý nadobudne presvedčenie, že sudca, ktorému vec napadla, túto rozhodovať nemôže, pretože je zaujatý. Kým v prvom prípade záleží na sudcovi, ako vyhodnotí svoj pomer k veci, účastníkom konania, alebo ich zástupcom, v druhom prípade zákon dáva účastníkovi konania dispozičné právo na vznesenie námietky zaujatosti.

V § 12 je upravená situácia, ako je potrebné postupovať, ak sú vylúčení všetci sudcovia určitého súdu. Avšak na to, aby bolo možné postupovať podľa tohto ustanovenia, je opätovne potrebné najprv rozhodnúť, buď postupom podľa § 15 alebo na základe námietky podľa § 15a, či sú vylúčení všetci sudcovia toho ktorého súdu.

V prejednávanej veci je nepochybné, že konajúca sudkyňa poznajúc ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa problematiky námietok zaujatosti vznášaných účastníkmi konania v prípadoch podobných tomuto (pozri medzi inými rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndz 4/2012 z 21. novembra 2012), nemala dôvod len na základe toho, že išlo o žalobu o preskúmanie rozhodnutia správy súdu na ktorom pôsobí, sa domnievať, že pre samotnú túto skutočnosť by bola vylúčená z konania, a preto nezvolila postup podľa § 15 ods. 1 OSP.

O svojom pomere k veci, k účastníkom konania resp. k ich zástupcom sa vyjadrila, rovnako ako aj ostatní sudcovia krajského súdu, nad akúkoľvek pochybnosť až na námietku žalobcu cit; „tvrdíme, že Krajský súd v Bratislave nemôže vo veci konať a to z dôvodu, že konajúci sudca ako aj všetci sudcovia Krajského súdu v Bratislave sú z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení a to pre ich pomer k veci a k účastníkom konania...“ a to tak, že sa necíti byť zaujatá.

V tejto situácii je pre posúdenie vecí irelevantné vyhlásenie právneho zástupcu žalobcu, že očakáva postup podľa § 15 OSP, nakoľko procesný postup je určený zákonom, ktorým je v danom prípade OSP, ktorý presne určuje, aké úkony vykonávajú účastníci konania a ktoré úkony vykonáva sudca.

Navyše, s ohľadom na množstvo obdobných konaní, v ktorých žalobca namieta zaujatosť sudcov odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, tvrdenia žalobcu, že o námietku zaujatosti v žiadnom prípade

nejde, ktoré však nekorešpondujú s obsahom jeho vyjadrení, sa javia ako špekulatívne a evokujú dojem, že ide o snahu vyhnúť sa povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

K námietke žalobcu o tom, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie senát odvolacieho súdu uvádza, že z predmetného uznesenia sú zrejmé rozhodujúce skutočnosti (námietka zaujatosti, výška súdneho poplatku), na základe ktorých krajský súd postupoval pri vyrubení súdneho poplatku. Senát odvolacieho súdu poukazuje na ustanovenie § 254 ods. 1, 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. Predmetné uznesenie bolo vydané podľa vzoru 4, v súlade s § 254 ods. 2 vyhlášky č. 543/2005 Z. z., ktoré sa bežne uplatňuje v súdnej praxi. Senát odvolacieho súdu preto považuje námietku týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia za nedôvodnú.

Vzhľadom na to, že žalobca v danom prípade nepochybne vzniesol námietku zaujatosti podľa § 15a OSP, vec bola prejednaná postupom podľa § 16 ods. 1 OSP a krajský súd postupoval správne, keď žalobcovu námietku spoplatnil súdnym poplatkom vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona o súdnych poplatkoch.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 175/2012-9 zo dňa 18. 10. 2012 postupom podľa § 219 ods. 1 a § 223 OSP ako vecne správne potvrdil.»

Vychádzajúc predovšetkým z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia primeraným spôsobom zaoberal a vyrovnal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľky smerujúcimi proti výroku odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia najvyššieho súdu predstavuje jeden z možných prístupov k interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona o súdnych poplatkoch a vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy. Ústavný súd nevyklučuje, že krajský súd a následne v odvolacom konaní najvyšší súd mohli uplatniť aj iný prístup k interpretácii upovedomenia sťažovateľky o skutočnostiach, že o jej veci by mal rozhodnúť iný vecne príslušný krajský súd. V okolnostiach posudzovanej veci ale nemožno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ani

za zjavne neodôvodnené, ani za arbitrárne. Ústavný súd rešpektuje, že je primárnou úlohou všeobecného súdu vykladať zákony a ďalšie právne predpisy, pričom právny názor najvyššieho súdu a jeho závery možno v posudzovanej veci považovať za zrozumiteľné a vnútorne vyvážené, a preto z ústavného hľadiska za udržateľné.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje aj na rozdielnosť prístupu najvyššieho súdu k rozhodovaniu v obdobných veciach. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj právny názor, podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre, prirodzene, dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľky považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá

najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v posudzovanom uznesení najvyššieho súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je ústavne akceptovateľné, pričom jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov vyvoditeľných z čl. 46 ods. 1 ústavy a ani z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp.

ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2013